

ואם חייב עצמו בנדרו להביא תוך שנתים – הר"ן (שם) כתב שעובר בשלשה רגלים. ויש מי שכתב שלדעת הרא"ש מסתבר שביד האדם לקבוע את זמן החיוב ואינו עובר תוך שנתיים (עפ"י הדושי הגרנ"ט שם).

ה. יש אומרים שאדם הנמצא במקום המזבח ונמנע מלהביא – עובר מיד (מאירי ו.).

ו. יש מי שסובר שבבכור עוברים בשנה ואין עוברים ברגלים (ע' במאירי).

ז. יש מקום לחדש על פי פשט הכתוב 'מלאתך ודמעך לא תאחר' שזו אזהרה על איחור הביכורים [כפי שדרשו מזה איסור למקדים תרומה לביכורים – ע' פ"ק דתמורה. וע' בכורות כו: וברש"י], שהמאחר הבאתם בהודמנות הראשונה שיש לו ואינו נותן – עובר [וכמו בצדקה בדקיימי עניינים. ובכך מובן מדוע לא נקטו בברייתא ביכורים – שאין זה ענין לשלש רגלים. ובתוס' פירשו בע"א] (מרע"ב).

ענין שמיני רגל בפני עצמו; פו"ר קש"ב – בסוכה מה.

דף ה

ו. האם איסור 'בל תאחר' קיים בקרבנות הללו? –

א. קרבן פסח; מותר הפסח.

ב. חילופי עולה ושלמים, חטאת ואשם.

ג. חילופי תודה.

א. קרבן פסח, כיון שזמנו קבוע ואם עבר זמנו נדחה – אין שייך בו בל תאחר ברגלים אלא מיד שלא הקריבו עובר עליו.

כן משמע ברש"י (ד"ה כפסח דמו) ובתוס', שעובר ב'בל תאחר' מיד כשלא הקריב. ויש סוברים שאין בזה 'בל תאחר' (עפ"י מאירי; מנחת חינוך ה בדעת הרמב"ם. ובאבי-עזרי (מעה"ק יד, יג) צדד בסברה לחלק שאם הפריש פסח ולא הקריב – עובר בב"ת, ואם לא הפריש – לא עובר אלא במצות עשה דפסח).

פסח שניתותר כגון שאבד ונמצא לאחר הפסח, נעשה דינו כשאר שלמים והריהו כשאר קרבנות לענין בל תאחר.

יש מי שמפרש שבירושלמי נסתפקו בדבר זה, אם שלמי פסח עוברים עליהם בשלש רגלים או מיד (עפ"י פני משה).

ב. חילופי עולה ושלמים, כגון שאבד הקרבן ונתכפר בעליו באחר ונמצא – הרי הם כשאר הקרבנות ועוברים עליהם בבל תאחר ברגלים. [וכן ולד שלמים – קרב כשלמים].

קרבן שהומם וחיללו על אחר – אעפ"י שבא השני מכחו של ראשון, אין מצרפים את הזמן ששהה הראשון לזמן של השני לענין בל תאחר אלא מתחילים למנות מחדש [לחכמים, כגון שעברו שני רגלים על הראשון והומם וחיללו על אחר ועבר עליו רגל אחד. ולרבי מאיר, כגון שהומם בתוך הרגל וחיללו על אחר ועבר עליו הרגל].

חילופי חטאות ואשמות, הואיל ואינם קרבים [אלא דינם במיתה / ברעיה] – אין שייך בהם 'בל תאחר'.

א. הוא הדין לחילופי חטאת שנתערבה בחטאת, כיון שאינן קרבות מספק, אין כאן 'בל תאחר'

(עפ"י תוס' הרא"ש).

ב. לדברי רבנו תם שאשם שניתותר קרב עולה מדין תורה – הריהו כשאר קרבנות הקרבים (תוס').

ג. חילופי תודה, כגון שהמיר תודה והרי היא ותמורתה קודש – שתיהן בבל תאחר. אבל אם נתערבו ומתה אחת מהן, הואיל ואי אפשר להביא את הנשארת (שהרי התודה טעונה לחם ותמורתה באה ללא לחם, וכיון שאינו יודע אם זו תודה או תמורתה, אין לה תקנה) – אין בה 'בל תאחר'.

תודה שאבדה והפריש אחרת ומצא הראשונה ועדיין לא נתכפר בה – טעון לחם, הלכך אם נתערבו ומתה אחת – מביא את הנשארת עם לחם ויש בה בל תאחר (רש"ש, עפ"י מנחות עט).

דפים ה – ו

- ז. א. האם עולי רגלים טעונים לינה בירושלים בלילה שלאחר החג?
ב. קרבן שנתאחרו בעליו בהקרבנו ועברו עליו ב'בל תאחר' – האם הוא נפסל?
א. כשם שחג המצות טעון לינה (ופנית בבקר והלכת ל'אהליך) כך חג הסוכות טעון לינה (לכך ייתר הכתוב חג הסכות, להקישו לחג המצות. ולדעת כמה תנאים למדים לכל החגים מופנית בבקר – כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא לבקר. עתוס' חגיגה יז.).
א. התוס' צדדו אם די ללון בלילה שלאחר יו"ט הראשון (כמו שפרש"י), או שמא צריך ללון כל שבעת ימי הפסח וכל ימי החג.
ב. הרמב"ם השמיט דין לינה ברגלים מלבד בביכורים.
דין לינה בשמיני עצרת ובשבועות ופסח שני – נתבאר בסוכה מז.
- ב. קרבן שאחרוהו ועברו עליו בבל תאחר – לא נפסל בשל כך. (בן עזאי דרש מלא ירצה המקריב אתו שנאמר בפיוגול – הוא ב'לא ירצה' ואין מאחר נדרו ב'לא ירצה'. ולדעת החולקים על דרשה זו (עתוס') יש לדרוש מוהיה בכ חטא – ולא בקרבנך חטא).

דף ו

- ח. א. אשתו של אדם, האם היא בכלל חטאו באיחור הבאת חובותיו?
ב. האם יש חילוק בין אומר להפריש ולא הפריש, ובין הפריש ולא הקריב – לענין איסור איחור.
ג. האם בית דין כופים אדם להביא קרבנות המוטלים עליו חובה?
ד. מתי עוברים בבל-תאחר בצדקה?
ה. קרבן שהיה חולה ברגל – מה דינו לענין איסור איחור?
ו. מי שאחר חובותיו ועברו שלשה רגלים, האם עובר כל יום ויום בבל תאחר אם לאו?
ז. יורש מהו בבל תאחר?
ח. אשה מהי בבל תאחר?
- א. דרשו מוהיה בכ חטא – ולא באשתך חטא. [אעפ"י שאמר רבי יוחנן ואיתימא רבי אלעזר אין אשתו של אדם מתה אא"כ מבקשים ממנו ואין לו – אין בל-תאחר בכלל זה].
- א. כיון ששילם לבסוף – אינה נענשת. ואין חילוק בין קרבנות לצדקות ושאר חובות ממון (עפ"י תוס'; שו"ת הרשב"א ח"ג שמה. ולפי זה אין האשה נענשת בעוון נדרים אלא אם גמר בדעתו שלא לשלם נדרו. טורי אבן). ובתוספות ר"ד מבואר שאעפ"י שעדיין לא שילם, כל שיש לו מה לשלם ולקיים נדרו אלא שעברו עליו שלשה רגלים – אין אשתו מתה. ורק אם כילה ממונו והגזברים באים למשכנו ואין לו מה ליתן – בעוון זה מתה (ע' גם בערוך לנר).